

Podrobný seznam map a ilustrací svazku č. 6 - Slaný

Titulní strana přebalu:

Obr. č. 1: Znak královského města Slaného. Grafické zpracování P. Tomas.

Jako u řady jiných středověkých měst, také znak města Slaného vychází z obrazu na nejstarších pečetech (viz obr. č. 3). Motiv českého lva, vyjadřující přímý vztah ke králi, byl již před polovinou 14. století obohacen o figuru chlapce (hocha, panoše), která v 15. století z pečetí i městského erbu dočasně mizí. Jak se chlapec, přidružený helm s klenotem, stal součástí pečetního pole i slánského znaku, není objasněno (pověst o chlapci Valentínovi, která se váže k době Václava IV., je mladého původu).

Obr. č. 2: Willenberg, Jan (1571-1613): Pohled na město Slaný od severovýchodu, kresba tužkou kolem r. 1600. Reprodukováno dle faxsimile: Jana Willenberga pohledy na města, hrady a památné stavby království Českého k počátku 17. století. Edd. A. Podlaha - I. Zahradník. Praha 1901, obr. č. 18.

Aby zachytil panoráma města, roztaženého i s předměstskou zástavbou do značné šíře, využil umělec výhledu ze Slánské hory.

Textový trojlist:

Obr. č. 3: Velké pečetidlo města Slaného. Bronz, průměr 63 mm, první polovina 14. století. Na zadní straně držadlo s otvorem. Opis: + Sigillum civitatis slanensis +. Státní okresní archiv Kladno, pracoviště Slaný, sign. Sb Pr S 1. Foto P. Vychodil.

Zlomek pečetě z tohoto pečetidla přivěšen na nejstarší dochované listině vydané městem Slaným 3. února 1348 (Archiv pražské metropolitní kapituly). Někdy před tímto datem muselo být vyrobeno i pečetidlo. Kromě „větší“ pečetě užívalo předhusitské Slaný i menší pečetidlo, rovněž dochované.

Obr. č. 4: Znak města Slaného, dochovaný z plastické výzdoby zrušené Pražské brány. Asi 3. čtvrtina 15. století. Vlastivědné muzeum v Slaném (zasazeno ve zdi 1. patra). Foto P. Vychodil.

Obr. č. 5: Würbs, Karel (1807-1876): Pražská brána ve Slaném. 1855, olej na plátně, výška 580 mm, šířka 720 mm (zmenšeno). Vlastivědné muzeum v Slaném, inv. č. 0-89. Foto P. Vychodil.

Malba vznikla v době, kdy Pražská brána byla již zbořena (1841-1842), takže umělec zřejmě využil starších podkladů. Aby docílil většího kontrastu, neváhal skutečnost mírně „upravit“. Přesto má obraz velkou dokumentační hodnotu.

Obr. č. 6: Velvarská brána, heraldická výzdoba na severní straně věže. Přelom 15. a 16. století. Foto P. Vychodil.

V horní řadě uprostřed městský znak, vlevo (heraldicky vpravo) snad znak pánů z Věžník, místo pro třetí znak je prázdné. Plně není dosud objasněna ani symbolika znaků z dolní řady, jistě již jen řemeslnická znamení tkalců a prýmkařů (první zleva) a dále sladovnicků, postřiháčů, hrnčíchů a kolářů (poslední čtyři zprava).

Obr. č. 7: Merian, Matthaeus (1593-1650): Pohled na Slaný od severozápadu. Z díla Topographia Bohemiae, Moraviae et Silesiae, das ist Beschreibung und eigentliche Abbildung der vornehmsten und bestanden Städte und Plätze in dem Königreich Boheim und einverleibten Landern, Mähren und Schlesien. Frankfurt 1650, p. 76/77, mědirytina, výška 200 mm, šířka 315 mm (zmenšeno). Veduta ovlivněna starší předlohou J. Hoefnagela (viz obr. č. 9). Knižovna Historického ústavu Akademie věd ČR, sign. E 550/1. Foto P. Vychodil.

Obr. č. 8: Slaný od severu ze zlaté silnice. Z vandrovniho listu tovaryše Václava Hory ze vsi Blahotic, vydaného podnikatelským cechem ve Slaném 4. března 1829. Papír, mědirytina, výška 436 mm, šířka 525 mm (výřez, zmenšeno). Státní okresní archiv Kladno, pracoviště Slaný, Sběrka cechovních varií (bez sign.). Foto P. Vychodil.

Tebaže list nese datum vydání 4. března 1820, je správný rok 1829, jak o tom svědčí doprovodné kancelářské poznámky. Vyobrazení města je odvozeno ze soudobé kresby P. Franze (viz obr. 22), v pravém dolním rohu dokumentu se jako rytec uvádí J. Rudl (Prag 1828. J. Rudl fec.).

Mapový list č. 1:

Mapa č. 1: Slaný a okolí na Müllerově mapě Čech z r. 1720. Müller, Johann Christoph (1673-1721): Mappa geographica regni Bohemiae in duodecim circulos divisae cum comitatu Glacensi et districtu Egerano adjuncti, Norimbergae 1720, 1:132 000 (foto 1:1), sekce VII, VIII (1 sekce šířka 328 mm, výška 277 mm, výřez). Mapová sbírka Historického ústavu Akademie věd ČR, Praha, sign. A-360. Reprodukováno dle originálu.

Mapa č. 2: Slaný a okolí na Kreibichově mapě Rakovnického kraje z r. 1821. Kreibich, Franz Jacob Heinrich (1759-1833): Charte vom Rakonitzer Kreise des Königreiches Böhmen, Prag 1821, 1:240 600 (zvětšeno na 1,4, šířka 455 mm, výška 360 mm, výřez). Mapová sbírka Historického ústavu Akademie věd ČR, Praha, sign. A-3157. Reprodukováno dle originálu.

Mapa č. 3: Slaný a okolí na speciální mapě rakousko-uherské monarchie z r. 1881. Spezialkarte von Österreich-Ungarn, 1881. Sekce Raudnitz und Jungfernteinitz, Zone 4 Col. X., Kladno und Schlán, Zone 5 Col. X, Wien 1881, 1:75 000 (foto 1:1, 1 sekce šířka 570 mm, výška 450 mm, výřez). Mapová sbírka Historického ústavu Akademie věd ČR, Praha, nesignováno. Reprodukováno dle originálu.

Mapový list č. 2:

Mapa č. 4: Slaný a okolí na tzv. Prvním vojenském mapování 1764-1767, rukopisná mapa, kolorovaná, 1:28 800, sekce 89 (foto 1:1, šířka 630 mm, výška 420 mm, výřez). Österreichisches Staatsarchiv, Kriegsarchiv Wien, sign. B IX a 92. Foto Österreichisches Staatsarchiv, Kriegsarchiv, Wien.

Mapový list č. 3:

Mapa č. 5: Plán města Slaného zhotovený cestmistrem Karlem Jeřábkem v r. 1838. Nápis: Situationsplan der freien Schutzstadt Schlann aufgenommen in dem Maßstabe 1 Wiener Zoll = 12 Klfr von dem k: Straßenmeister Karl Gerzabek. 1838, kresba na papíře podlepeném plátnem, kolorovaná (při krajích poškozovaná), šířka 1850 mm, výška 1900 mm (zmenšeno). Vlastivědné muzeum v Slaném, č. inv. 3531. Foto P. Vychodil.

Mapový list č. 4:

Mapa č. 6: Cisařský povinný otisk stabilního katastru města Slaný. 1840, litografie, kolorovaná, 1:2 880 (foto 1:1, 2 listy, 1 list šířka 658 mm, výška 526 mm, výřez). Ústřední archiv zeměměřičství a katastru Praha, sign. B 2/a/C 6996. Foto P. Vychodil.

Mapový list č. 5:

Mapa č. 7: Mapa panství Smečno a Slaný. Nedatováno (kolem r. 1840), papír, kolorovaná kresba (poškozená), bez měřítka, šířka 1030 mm, výška 1030 mm (zmenšeno, výřez). Státní oblastní archiv v Praze, fond Velkostatek Smečno, č. inv. 2631. Foto Státní oblastní archiv v Praze (M. Klimeš).

Mapa č. 8: Siluetu vesnic Libovice, Tuřany a Byseň. Detail z předchozí mapy č. 7, zvětšený výřez. Státní oblastní archiv v Praze, fond Velkostatek Smečno, č. inv. 2631. Foto Státní oblastní archiv v Praze (M. Klimeš).

Mapový list č. 6:

Mapa č. 9: Královské město Slaný. Polohopisná a regulační plán. Slaný 1901, papír, kolorovaný plán, šířka 700 mm, výška 600 mm, bez měřítka (zmenšeno). Státní okresní archiv Kladno, pracoviště Slaný, fond Archiv města Slaného, sbírka plánů, bez č. inv. Foto P. Vychodil.

Mapový list č. 7:

Mapa č. 10: Slaný - město dobrých baterií Palaba. Orientační

plán. Nedatováno (30. léta 20. století), papír, kolorovaný plán, 1:2 880, šířka 1100 mm, výška 700 mm (zmenšeno). Státní okresní archiv Kladno, pracoviště Slaný, fond Archiv města Slaného, sbírka plánů, bez č. inv. Foto P. Vychodil.

Mapový list č. 8:

Mapa č. 11: Letecký snímek města Slaného z r. 1938. Zvětšeno. Vojenský topografický ústav Dobruška, Středisko leteckých snímků, sign. 4034. Foto Vojenský topografický ústav Dobruška, © GŠ ACR.

Mapový list č. 9:

Mapa č. 12: Základní plán vývojový okresu Slánského. Zhotovil: Technická kancelář pro plány měst, ing. I. Beneš. 1941, papír, kolorovaný plán, 1:75 000, šířka 630 mm, výška 440 mm (zmenšeno). Státní okresní archiv Kladno, pracoviště Slaný, fond Archiv města Slaného, sbírka plánů, bez č. inv. Foto P. Vychodil.

Mapový list č. 10:

Mapa č. 13: Slaný na plánu města z r. 1943. Schlan (Slaný), 3952, 1:10 000. Vydavatel a místo vydání neuvvedeno (Herausgegeben am Lager: Landesvermessungsamt Böhmen u. Mähren-Prag, 1943), foto 1:1, šířka 610 mm, výška 460 mm, výřez. Mapová sbírka Historického ústavu Akademie věd ČR, Praha, sign. A-3256. Foto M. Vojíš.

Mapa č. 14: Slaný na plánu města z r. 1948. Orientační plány měst 1:10 000. Slaný, č. 4, Praha 1948 (foto 1:1, šířka 650 mm, výška 420 mm, výřez). Mapová sbírka Historického ústavu Akademie věd ČR, Praha, sign. B-5049. Foto M. Vojíš.

Mapový list č. 11:

Mapa č. 15: Svislý letecký pohled na Slaný, 1995 (zmenšeno). JAS AIR Letecké snímkování, Letiště Hosin.

Mapový list č. 12:

Mapa č. 16: Šikmý letecký pohled na historické centrum Slaného, 1995 (zmenšeno). JAS AIR Letecké snímkování, Letiště Hosin.

Mapový list č. 13:

Obr. č. 9: Pohled na Slaný od severozápadu. Podle původních náčrtků Jorise Hoefnagela (1542-1600) z 90. let 16. století zpracoval patrně jeho syn Jacob Hoefnagel (1575-1630) a otiskl v ilustrované edici Civitates Orbis Terrarum, jejíž šestý svazek vyšel pod názvem Theatrum praecipuarum totius mundi urbiium liber VI, 1617, p. 26, výška 163 mm, šířka 460 mm (zmenšeno). Jednotlivý list (Loun a Slaného) ze sbírek Vlastivědného muzea v Slaném, oddělení map a plánů, inv. č. 207, kolorováno. Foto P. Vychodil.

Obr. č. 10: Pohled na hořící Slaný. Obraz sv. Floriána v děkanském kostele sv. Gotharda. Anonym, 1781, olej na plátně, výška 1695 mm, šířka 885 mm (zmenšeno, výřez). Děkanský úřad Slaný. Foto P. Vychodil.

Sv. Florián, ochránce proti požárům, tu zasahuje ve prospěch Slaného. Je to poslední známé vyobrazení Slaného před zničováním ohněm z 2. srpna 1795.

Obr. č. 11: Franz, Prokop (+ 1853): Pohled na Slaný z Pražského předměstí. 1838, kolorovaná kresba (dnes ztracená), podle reprodukce v Ročence Městské spojitelný v Slaném, Slaný 1938, výška 175 mm, šířka 275 mm (zmenšeno). Vlastivědné muzeum v Slaném, přírůst. č. 41/81. Foto P. Vychodil.

Mapový list č. 14:

Obr. č. 12: Fischbach, Johannes (1797-1871): Pohled na Slaný z východu. Nedatováno (kolem poloviny 19. století), barevná litografie, Wien, in der Kunsthandlung des H. F. Müller am Kohlmarkt Nr. 1149, foto 1:1, výška 127 mm, šířka 185 mm. Soukromá sbírka Ing. Jiřího Popoviče. Foto P. Vychodil.

Obr. č. 13: Pohled na Slaný ze Slánské hory. Vyobrazení na střeleckém terči. Nápis: Královská stříelba dne 15. června 1873. A. Průgl purkmistr. Anonym, 1873, malba na dřevě, výška 580 mm, šířka 570 mm (zmenšeno). Vlastivědné muzeum v Slaném, č. inv. 536. Foto P. Vychodil.

Obr. č. 14: Stanovský dvůr. Vyobrazení na střeleckém terči. Nápis: August Hemerka. Královská stříelba 11. června 1868. Anonym, 1868, malba na dřevě, výška 590 mm, šířka 575 mm (zmenšeno). Vlastivědné muzeum v Slaném, č. inv. 570. Foto P. Vychodil.

Již v předbělohorském období patřil Stanovský dvůr za Pražskou branou k vystavným předměstským obydlím slánských měšťanských rodů. Tato tradice se udržela i později. Na malbě z r. 1868 je Stanovský dvůr zobrazen jako úpravné sídlo Augusta Hemerky, pozdější šlechtice ze Stanmíru (1842-1911), agilního účastníka slánského veřejného života.

Mapový list č. 15:

Obr. č. 15: Plastika Kristovy hlavy. Svorník v klenbě kněžského chrámu sv. Gotharda, nejspíše přelom 15. a 16. století. Foto P. Vychodil.

Jeden z vynikajících dokladů českého pozdně gotického sochařství. Podle názoru odborníků se jeho datace pohybuje v rozmezí od poloviny 15. do prvního desetiletí 16. století.

Obr. č. 16: Děkanský chrám sv. Gotharda. Foto P. Vychodil.

Obr. č. 17: Velvarská brána z pohledu od Masarykova náměstí. Foto P. Vychodil.

Obr. č. 18: Budova bývalé piaristické koleje s kaplí Zasnoubení P. Marie na Masarykově náměstí. Foto P. Vychodil.

Obr. č. 19: Bubeníček, Jindřich (1856-1935): Vchod do kostela Nejsvětější Trojice. Akvarel, 1927, výška 560 mm, šířka 450 mm (zmenšeno). Vlastivědné muzeum v Slaném, inv. č. 0-94. Foto P. Vychodil.

Obr. č. 20: Bubeníček, Jindřich (1856-1935): Nedvěдовský dům s radnicí. Akvarel, 1927, výška 565 mm, šířka 445 mm (zmenšeno). Vlastivědné muzeum v Slaném, inv. č. 0-103. Foto P. Vychodil.

Mapový list č. 16:

Mapa č. 17: Významné památky v historickém centru města Slaného. Autor a tiskový podklad J. Šmilauer ©, texty J. Žemlička. Foto M. Vojíš.

Mapový list č. 17:

Mapa č. 18: Pohled na historické centrum města Slaného. Kolorovaná kresba. Autor a tiskový podklad J. Šmilauer ©. Foto M. Vojíš.

Mapový list č. 18:

Mapa č. 19: Praveké a raně středověké nálezy na území města Slaného. Autor a zpracování V. Moucha.

Mapový list č. 19:

Mapa č. 20: Slánský kraj v zrcadle První a Druhé knihy provolací Desk dvorských 1380-1394, 1395-1410. Mapa 20a. Statky přiměřené k městu Slanému v době jeho založení. Autor J. Žemlička, tiskový podklad J. Drahokoupil.

Mapový list č. 20:

Mapa č. 21: Venkovské majetky města Slaného zkonfiskované v r. 1547. Autor J. Žemlička, tiskový podklad J. Drahokoupil.

Mapový list č. 21:

Mapa č. 22: Studenti piaristického gymnázia ve Slaném, 1808-1832.

Autor J. Krotilová, tiskový podklad J. Drahokoupil. Podle materiálů piaristického gymnázia v Slaném (Státní okresní archiv Kladno, pracoviště Slaný, fond Gymnázium Slaný) zpracovaných v publikaci Jubilejní památník na oslavu dvěsetpadesátiletého trvání c. k. gymnasia v Slaném. Uspořádal A. Krecar, Slaný 1908. Číska za místními názvy značí počet studentů z jed-

notlivých lokalit. Nejsou zachycena místa, která nebylo možné jednoznačně určit.

Mapový list č. 22:

Mapa č. 23: Město Slaný jako správní centrum. Autor J. Žemlička, tiskový podklad J. Drahokoupil.

Mapový list č. 23:

Mapa č. 24: Vývoj zástavby města Slaného. Autor J. Krotilová, tiskový podklad J. Drahokoupil.

Mapový list č. 24:

Mapa č. 25: Slaný na mapě 1:5000. Státní mapa -- odvozená 1:5000. Kladno 5-1, 050651, 5-2, 050652, 6-1, 050661, 6-2, 050662. Praha, Český úřad zeměměřičký a katastrální 1987, 4 listy (1 list šířka 600 mm, výška 400 mm, výřez, foto 1:1). Ústřední archiv zeměměřičství a katastru, sign. D 5/7. Foto M. Vojíš.

Vnitřní strana záložky

Obr. č. 21: Slánské okresní hejtmanskví. Srp, Jan: Okresní hejtmanskví slánské, Praha 1908, 1:100 000 (foto 1:1, šířka 570 mm, výška 480 mm, výřez). Mapová sbírka Historického ústavu Akademie věd ČR, Praha, sign. A-4269. Reprodukováno dle originálu.

Obr. č. 22: Franz, Prokop (+ 1853): Slaný od severu ze zlonické silnice. Nedatováno (kolem r. 1825), papír, kolorovaná kresba, výška 380 mm, šířka 510 mm. Dnes ztracena, podle reprodukce chované ve Vlastivědném muzeu v Slaném (zmenšeno). Foto P. Vychodil.

Zadní strana přebalu

Obr. č. 23: Vogt, Mauritius (1669-1730): Pohled na Slaný od severozápadu. Z díla Das jetztlebende Königreich Böhmen. In einer historisch und geographischen Beschreibung dargestellt wie solches sowohl an Städten, Clöster, Schlössern, Herrschaften anjetzo zu sehen ist nebst einer kurzen Lebens-Beschreibung aller böhmischen Herzoge und Könige, Frankfurt und Leipzig 1712, p. 132, výška 133 mm, šířka 160 mm. Knižovna Historického ústavu Akademie věd ČR, sign. C 15161. Reprodukováno dle originálu.

Detailed List of Maps and Illustrations to the Volume No. 6 - Slaný

Cover Page:

Picture No. 1: Coat of arms of the royal town of Slaný. Graphical processing P. Tomas.

Similarly to other middle ages towns, the coat of arms of the town of Slaný is based on the picture on the oldest seals (see Picture No. 3). The motif of the Czech lion expressing the direct link to the king was enriched by the figure of a boy (squire) as early as before the half of the 14th century. This figure was temporarily taken out of the seals and the town coat of arms in the 15th century. It is not clear how the boy holding a helm with a jewel became a part of the seal and the coat of arms of the town of Slaný (the legend about Valentine which relates to the times of Wenceslas IV is too young).

Picture No. 2: Willenberg, Jan (1571-1613): Vedute of the town of Slaný from the northeast, pencil drawing from about 1600. Reproduced according to the facsimile: Jana Willenberga pohledy na města, hrady a památné stavby království Českého k počátku 17. století. Edd. A. Podlaha - I. Zahradník. Praha 1901, Picture No. 18.

To show the panorama of the town together with its suburbs, the artist used the view from Slánská Mountain.

Text Sheets:

Picture No. 3: A large sealing stick of the town of Slaný. Bronze, diameter 63 mm, first half of the 14th century. On the rear side there a holder with a hole. Copy: + Sigillum civitatis slanensis +. State District Archives of the town of Kladno, office Slaný, sign. Sb Pr S 1. Photo P. Vychodil.

The fragment of the seal from this seal stick was hung on the oldest preserved document issued by the town of Slaný on 3 February 1348 (Archives of the Prague Metropolitan Chapter). Sometime before this date the sealing stick was probably produced. In addition to a „larger“ seal Slaný used also a „smaller“ seal in the pre-Hussite period which is also preserved.

Picture No. 4: The coat of arms of the town of Slaný preserved from the decoration of the torn down Prague gate. About the third quarter of the 15th century. Historical Museum in Slaný (built in the wall of the 1st floor). Photo P. Vychodil.

Picture No. 5: Würbs, Karel (1807-1876): Prague gate in Slaný. 1855, oil on canvass, height 580 mm, width 720 mm (diminished). Historical Museum in Slaný, inv. No. 0-89. Photo P. Vychodil.

The painting was created at the time when Prague gate had already been torn down (1841-1842) and therefore the artist probably used older sources. To achieve higher contrast, he did not hesitate to slightly „modify“ the reality.

Picture No. 6: Velvarská gate, heraldic decoration on the northern side of the tower. Turn of the 15th and 16th century. Photo P. Vychodil.

On top in the centre there is the municipal coat of arms, on the left (right from the heralding point of view) there is probably a coat of arms of lords of Věžník, the place for the third coat of arms is empty. It has not been revealed what the symbols in the lower row mean, with more certainty we can only recognise the symbols of weavers and braid makers (first from the left) and then maltsters, shearers, potters and wheelers (last four from the right).

Picture No. 7: Merian, Matthaeus (1593-1650): View of Slaný from the northwest. From the work Topographia Bohemiae, Moraviae et Silesiae, das ist Beschreibung und eigentliche Abbildung der vornehmsten und bestanden Städte und Plätze in dem Königreich Boheim und einverleibten Landern, Mähren und Schlesien. Frankfurt 1650, p. 76/77, copper engraving, height 200 mm, width 315 mm (diminished). The vedute influenced by older design of J. Hoefnagel (see Picture No. 9). The Library of the Institute of History of the Academy of Sciences of the Czech Republic, sign. E 550/1. Photo P. Vychodil.

Picture No. 8: Slaný from the north from Zlonice road. From a Tramping sheet of journeyman Václav Hora from Blahotice, issued by the guild of horseshoers in Slaný on 4 March 1829. Paper, copper engraving, height 436 mm, width 525 mm (section, diminished). State District Archives of the town of Kladno, office Slaný, Collection of guild varia (without the sign.). Photo P. Vychodil.

Even though the sheet bears the date of its issue, i.e. 4 March 1820, the correct year is 1829 which has been proved by supplementary office notes. The picture of the town is derived from the contemporary drawing of P. Franz (see Picture No. 22), in the right bottom corner of the document there is the name of the engraver - J. Rudl (Prag 1828. J. Rudl fec.).

Map Sheet No. 1:

Map No. 1: Slaný and its neighbourhood on Müller's map of Bohemia from 1720. Müller, Johann Christoph (1673-1721): Mappa geographica regni Bohemiae in duodecim circulos divisae cum comitatu Glacensi et districtu Egerano adjuncti, Norimbergae 1720, 1:132 000 (Photo 1:1), Section VII, VIII (1 section - width 328 mm, height 277 mm, cut). Collection of Maps of the Institute of History of the Academy of Sciences of the Czech Republic, Prague, sign. A-360. Reproduced according to the original.

Map No. 2: Slaný and its neighbourhood on Kreibich's map of Rakovnik district from 1821. Kreibich, Franz Jacob Heinrich

(1759-1833): Charte vom Rakonitzer Kreise des Königreiches Böhmen, Prag 1821, 1:240 600 (enlarged to 1,4, width 455 mm, height 360 mm, cut). Collection of Maps of the Institute of History of the Academy of Sciences of the Czech Republic, Prague, sign. A-3157. Reproduced according to the original.

Map No. 3: Slaný and its neighbourhood on a special map of the Austria-Hungary from 1881. Spezialkarte von Österreich-Ungarn, 1881. Section Raudnitz und Jungfernteinitz, Zone 4 Col. X., Kladno und Schlan, Zone 5 Col. X., Wien 1881, 1:75 000 (Photo 1:1, 1 section - width 570 mm, height 450 mm, cut). Collection of Maps of the Institute of History of the Academy of Sciences of the Czech Republic, Prague, without any signature. Reproduced according to the original.

Map Sheet No. 2:

Map No. 4: Slaný and its neighbourhood on so called First military mapping. 1764 - 1767, manuscript map, coloured, 1:28 800, Section 89 (Photo 1:1, width 630 mm, height 420 mm, cut). Österreichisches Staatsarchiv, Kriegsarchiv Wien, sign. B IX a 92. Photo Österreichisches Staatsarchiv, Kriegsarchiv, Wien.

Map Sheet No. 3:

Map No. 5: Map of the town of Slaný created by road-keeper Karel Jeřábek in 1838. Title: Situationsplan der freien Schutzstadt Schlann aufgenommen in dem Maßstabe 1 Wiener Zoll = 12 Klfr von dem k. Straßenmeister Karl Gerzabek. 1838, drawing on paper supported by canvass, coloured (damaged on edges), width 1850 mm, height 1900 mm (diminished). Historical Museum in Slaný, Inv. No. 3531. Photo P. Vychodil.

Map Sheet No. 4:

Map No. 6: Obligatory imperial copy of the stable cadastre of the town of Slaný. 1840, lithography, coloured, 1:2 880 (Photo 1:1, 2 sheets, 1 sheet width 658 mm, height 526 mm, cut). Central Archives of Geodesy and Cadastre of Prague, sign. B 2/a/C 6996. Photo P. Vychodil.

Map Sheet No. 5:

Map No. 7: Map of the Domain Smečno and Slaný. Undated (about 1840), paper, colour drawing (damaged), without scale, width 1030 mm, height 1030 mm (diminished, cut). State District Archives in Prague, collection of Smečno Manor, inv. No. 2631. Photo State District Archives in Prague (M. Klimeš).

Map No. 8: Silhouettes of Libovice, Tuřany and Byseň. Detail from the previous map No. 7, enlarged section. State District Archives in Prague, fond of Smečno Manor, inv. No. 2631. Photo State District Archives in Prague (M. Klimeš).

Map Sheet No. 6:

Map No. 9: The royal town of Slaný. Geographical and Regulation Map. Slaný 1901, paper, coloured map, width 700 mm, height 600 mm, without scale (diminished). State District Archives in Kladno, office Slaný, collection of the Archives of the town of Slaný, collection of maps, without an inv. No. Photo P. Vychodil.

Map Sheet No. 7:

Map No. 10: Slaný - town of good Palaba batteries. Orientation Map. Undated (1930s), paper, coloured map, 1:2 880, width 1100 mm, height 700 mm (diminished). State District Archives in Kladno, office Slaný, collection of the Archives of the town of Slaný, collection of maps, without an inv. No. Photo P. Vychodil.

Map Sheet No. 8:

Map No. 11: Aerial view of the town of Slaný from 1938. Enlarged. Military Topographic Institute in Dobruška, Centre of Aerial Pictures, sign. 4034. Photo Military Topographic Institute in Dobruška, © GS AČR.

Map Sheet No. 9:

Map No. 12: Basic development map of Slaný district. Drawn by: Technical office for maps of towns, Ing. I. Beneš. 1941, paper, coloured map, 1:75 000, width 630 mm, height 440 mm (diminished). State District Archives Kladno, office Slaný, collection - Archives of the town of Slaný, collection of maps, without an inv. No. Photo P. Vychodil.

Map Sheet No. 10:

Map No. 13: Slaný on the map of the town from 1943. Schlan (Slaný), 3952, 1:10 000. Publisher and the place of publishing not stated. (Herausgegeben am Lager: Landesvermessungsamt Böhmen u. Mähren-Prag, 1943), Photo 1:1, width 610 mm, height 460 mm, cut. Collection of maps of the Institute of History of the Academy of Sciences of the Czech Republic, Prague, sign. A-3256. Photo M. Vojříf.

Map No. 14: Slaný on the map of the town from 1948. Orientation maps of towns 1:10 000. Slaný, No. 4, Prague 1948 (Photo 1:1, width 650 mm, height 420 mm, cut). Collection of maps of the Institute of History of the Academy of Sciences of the Czech Republic, Prague, sign. B-5049. Photo M. Vojříf.

Map Sheet No. 11:

Map No. 15: Vertical Aerial View of Slaný, 1995 (diminished). JAS AIR Aerial Pictures, Airport Hosín.

Map Sheet No. 12:

Map No. 16: Oblique aerial view of the historical centre of Slaný, 1995 (diminished). JAS AIR Aerial Pictures, Airport Hosín.

Map Sheet No. 13:

Picture No. 9: View of Slaný from the northwest. According to original drawings of Jorise Hoefnagel (1542-1600) from the 1590s. Probably created by his son Jacob Hoefnagel (1575-1630) and printed in the illustrated edition of Civitates Orbis Terrarum, the sixth volume of which was published under the title Theatri praecipuarum totius mundi urbium liber VI, 1617, p. 26, height 163 mm, width 460 mm (diminished). An individual sheet (Louny and Slaný) from the collection of the Historical Museum in Slaný, Department of Maps and plans, inv. No. 207, coloured. Photo P. Vychodil.

Picture No. 10: View of burning Slaný. Picture of St. Florian in the dean church of St. Godehard. Anonymous, 1781, oil on canvass, height 1695 mm, width 885 mm (diminished, cut). Dean Office in Slaný. Photo P. Vychodil.

St. Florian, patron against fires, interferes for the benefit of Slaný. This is the last known picture of Slaný before destructive fire on 2nd August 1795.

Picture No. 11: Franz, Prokop (+ 1853): View of Slaný from the Prague suburb. 1838, coloured drawing (today lost), according to the reproduction in the Yearly Book of the Municipal Savings Bank in Slaný, Slaný 1938, height 175 mm, width 275 mm (diminished). Historical Museum in Slaný, incrim. No. 41/81. Photo P. Vychodil.

Map Sheet No. 14:

Picture No. 12: Fischbach, Johannes (1797-1871): View of Slaný from the east. Undated (around the mid of the 19th century), colour lithography, Vienna, in der Kunsthandlung des H. F. Müller am Kohlmarkt Nr. 1149, Photo 1:1, height 127 mm, width 185 mm. Private collection of Ing. Jiří Popovič. Photo P. Vychodil.

Picture No. 13: View of Slaný from Mountain of Slaný. Picture in the shooting target. Inscription: Royal shooting on 15 June 1873. A. Průgel - burgomaster. Anonymous, 1873, painting on wood, height 580 mm, width 570 mm (diminished). Historical Museum in Slaný, inv. No. 536. Photo P. Vychodil.

Picture No. 14: Stanovský court. Picture in the shooting target. Inscription: August Hemerka. Royal shooting on 11 June 1868. Anonymous, 1868, painting on wood, height 590 mm, width 575 mm (diminished). Historical Museum in Slaný, inv. No. 570. Photo P. Vychodil. Stanovský court in front of the Prague gate used to belong to the most beautiful dwellings of burghers in Slaný even

before the Battle of White Mountain. This tradition has survived. In the picture from 1868 Stanovský court is depicted as a nice seat of August Hemerka, later a nobleman of Stanmír (1842-1911), an agile participant of public life in Slaný.

Map Sheet No. 15:

Picture No. 15: Christ's head. Bolt in the arch of the presbytery of the church of St. Godehard, probably the turn of the 15th and 16th century. Photo P. Vychodil. One of the excellent proofs of late gothic sculpture. According to specialists it dates back to the mid 15th and the beginning of the 16th century.

Picture No. 16: Dean church of St. Godehard. Photo P. Vychodil.

Picture No. 17: Velvary gate from the view of Masaryk's square. Photo P. Vychodil.

Picture No. 18: Building of the former piarist college with the Chapel of Engagement of Virgin Mary in Masaryk's Square. Photo P. Vychodil.

Picture No. 19: Bubeniček, Jindřich (1856-1935): Entrance into the church of the Holy Trinity. Aquarelle, 1927, height 560 mm, width 450 mm (diminished). Historical Museum in Slaný, inv. No. 0-94. Photo P. Vychodil.

Picture No. 20: Bubeniček, Jindřich (1856-1935): Nedvědovský house with the Town hall. Aquarelle, 1927, height 565 mm, width 445 mm (diminished). Historical Museum in Slaný, inv. No. 0-103. Photo P. Vychodil.

Map Sheet No. 16:

Map No. 17: Important monuments in the historical downtown of the town of Slaný. Author and prints J. Šmilauer ©, texts J. Zemlička. Photo M. Vojříf.

Map Sheet No. 17:

Map No. 18: View of the historical centre of Slaný. Coloured drawing. Author and prints J. Šmilauer ©. Photo M. Vojříf.

Map Sheet No. 18:

Map No. 19: Prehistoric and early middle ages findings in the territory of Slaný. Author and processing V. Moucha.

Map Sheet No. 19:

Map No. 20: Slaný region in the mirror of the First and Second Proclamation book of the Court Rolls 1380-1394, 1395-1410. Map 20a. Estates allocated to the town of Slaný at the period of its establishment. Author J. Zemlička, prints J. Drahokoupil.

Map Sheet No. 20:

Map No. 21: Rural assets of Slaný confiscated in 1547. Author J. Zemlička, prints J. Drahokoupil.

Map Sheet No. 21:

Map No. 22: Students of piarist gymnasium in Slaný, 1808-1832. Author J. Krotilová, prints J. Drahokoupil.

According to the document of the piarist gymnasium in Slaný (State District Archives Kladno, office Slaný, collection Gymnasium Slaný) published in the Jubilee Memorial on the Occasion of 250 Anniversary of Gymnasium in Slaný. Prepared by A. Krecar. Slaný 1908. Numbers behind local names mean the number of students from individual locations. It does not cover places which were not possible to clearly identify.

Map Sheet No. 22:

Map No. 23: Slaný as an administrative centre. Author J. Zemlička, prints J. Drahokoupil.

Map Sheet No. 23:

Map No. 24: Urban development in the town of Slaný. Author J. Krotilová, prints J. Drahokoupil.

Map Sheet No. 24:

Map No. 25: Slaný on the map 1:5000. State map 1:5000, Kladno 5-1, 050651, 5-2, 050652, 6-1, 050661, 6-2, 050662. Prague, Czech Institute of Geodesy and Cartography 1987, 4 sections (1 section width 600 mm, height 400 mm, cut). Central Archives of Geodesy and Cadastre of Prague, sign. D 5/7. Photo M. Vojříf.

Blurb:

Picture No. 21: Slaný district. Srp, Jan: Okresní hejtmanství slanské, Praha 1908, 1:100 000 (Photo 1:1, width 570 mm, height 480 mm, cut). Collection of maps of the Institute of History of the Academy of Sciences of the Czech Republic, Prague, sign. A-4269. Reproduced according to the original.

Picture No. 22: Franz, Prokop (+ 1853): Slaný from the north from Zlonice road. (about 1825), paper, colour drawing, height 380 mm, width 510 mm. Today lost, according to the reproduction stored in the Historical Museum in Slaný (diminished). Photo P. Vychodil.

Back Side of the Cover:

Picture No. 23: Vogt, Mauritius (1669-1730): View of Slaný from north-west. From the work Das jetztlebende Königreich Böhmen. In einer historisch und geographischen Beschreibung dargestellt wie solches sowohl an Städten, Clöster, Schlössern, Herrschaften anjetzo zu sehen ist nebst einer kurzen Lebens-Beschreibung aller böhmischen Herzoge und Könige, Frankfurt und Leipzig 1712, p. 132, height 133 mm, width 160 mm. Library of the Institute of History of the Academy of Sciences of the Czech Republic, sign. C 15161. Reproduced according to the original.

Ausführliches Verzeichnis der Karten und Illustrationen des Bandes Nr. 6 - Slaný

Titelseite des Umschlags:

Abb. Nr. 1: Stadtwappen der königlichen Stadt Slaný. Graphische Bearbeitung P. Tomas.

Ähnlich wie bei zahlreichen anderen mittelalterlichen Städten, geht auch das Wappen der Stadt Slaný von der Abbildung auf den ältesten Siegel (siehe Abb. Nr. 3) aus. Das Motiv des böhmischen Löwen, das eine direkte Beziehung zum König darstellt, wurde bereits vor der Mitte des 14. Jahrhunderts um die Figur eines Jungen (Knaben, Knappen) erweitert, die im 15. Jahrhundert von den Siegeln sowie dem Stadtwappen vorübergehend verschwindet. Wie der Junge, der einen Helm mit einem Kleinod hält, Bestandteil des Siegelfields sowie des Stadtwappens von Slaný geworden ist, wurde nicht geklärt (Erzählung über den Jungen Namens Valentin, die mit der Zeit Wenzel IV. verbunden ist, ist einer jüngeren Herkunft).

Abb. Nr. 2: Willenberg, Jan (1571-1613): Blick auf die Stadt Slaný vom Nordosten, eine Zeichnung mit dem Bleistift um das Jahr 1600. Abgebildet nach der Faksimile: Jana Willenbergova pohledy na města, hrady a památné stavby království Českého k počátku 17. století. (Jan Willenberg's Blicke auf Städte, Burgen und historische Bauten des Königreichs Böhmens bis zum Anfang des 17. Jhdts.) Hrsg. A. Podlaha - I. Zahradník. Praha 1901, Abb. Nr. 18.

Um das Panorama der Stadt einschliesslich der Vorstädte darstellen zu können, nutzte der Künstler die Aussicht von Slánská hora aus.

Dreiblatt mit Text:

Abb. Nr. 3: Der große Siegelstock der Stadt Slaný. Bronze, Durchschnitt 63 mm, die erste Hälfte des 14. Jahrhunderts. Auf der hinteren Seite ein Halter mit dem Loch. Beschreibung: +Sigillum civitatis slanensis+. Staatliches Bezirksarchiv Kladno, Arbeitszentrum Slaný, sign. Sb Pr S 1. Foto P. Vychodil.

Ein Bruchteil des Siegels von diesem Siegelstock angehängt an der ältesten erhaltenegebliebenen, von der Stadt Slaný am 3. Februar 1348 herausgegebenen Urkunde (Archiv des Prager

Metropolitankapitels). Irgendwann vor diesem Datum musste auch der Siegelstock hergestellt werden. Außer einem „größeren“ Siegel benutzte Slaný in der vorhussitischen Zeit auch einen kleineren Siegelstock, der auch erhalten blieb.

Abb. Nr. 4: Das Wappen der Stadt Slaný, bewahrt von den plastischen Verzierungen des abgerissenen Prager Tors. Cca das 3. Viertel des 15. Jhdts. Landeskundliches Museum in Slaný (in der Mauer des 1. Stockwerks eingesetzt). Foto P. Vychodil.

Abb. Nr. 5: Würbs, Karel (1807-1876): Prager Tor in Slaný. 1855, Ölgemälde, Höhe 580 mm, Breite 720 mm (verkleinert). Landeskundliches Museum in Slaný, Inventarnummer 0-89. Foto P. Vychodil.

Das Gemälde entstand in der Zeit, als das Prager Tor bereits niedrigergerissen war (1841-1842), sodaß der Künstler offensichtlich ältere Unterlagen genutzt hatte. Um einen größeren Kontrast zu erreichen, hatte er die Wirklichkeit ein wenig „bearbeitet“. Trotzdem hat das Gemälde einen großen Dokumentarwert.

Abb. Nr. 6: Das Velvary-Tor, heraldische Ausschmückung auf der Nordseite des Turmes. Wende des 15. und 16. Jhdts. Foto P. Vychodil.

In der oberen Reihe in der Mitte das Stadtwappen, links (heraldisch rechts) vielleicht das Wappen der Herren von Věžníky, der Platz für das dritte Wappen ist leer. Bislang wurde nicht einmal die Symbolik der Wappen von der unteren Reihe geklärt, sicherer sind nur die Handwerkerwappen der Weber und Posamenter (das erste von links) und weiter der Mälzer, Tuchscherer, Töpfer und Wagner (die letzten vier von rechts).

Abb. Nr. 7: Merian, Matthaeus (1593-1650): Blick auf Slaný vom Nordwesten. Aus dem Werk Topographia Bohemiae, Moraviae et Silesiae, das ist Beschreibung und eigentliche Abbildung der vornehmsten und bekandtesten Städte und Plätze in dem Königreich Boheim und einverleibten Ländern, Mähren und Schlesien. Francfurt 1650, p. 76/77, Kupferstich, Höhe 200 mm, Breite 315 mm (verkleinert). Die Vedute wurde durch eine ältere Vorlage von J. Hoefnagel beeinflusst (siehe Abb. Nr. 9). Bibliothek des Historischen Instituts der Akademie der Wissenschaften der TschR, sign. E 550/1. Foto P. Vychodil.

Abb. Nr. 8: Slaný vom Norden von der Straße nach Zlonice gesehen. Aus dem Wanderblatt des Gesellen Václav Hora aus dem Dorf Blahotice, herausgegeben von der Hufschmiedezunft in Slaný am 4. März 1829. Papier, Kupferstich, Höhe 436 mm, Breite 525 mm (Ausschnitt, verkleinert). Staatliches Bezirksarchiv Kladno, Arbeitszentrum Slaný, Sammlung der Zunftgegenstände (ohne Signatur). Foto P. Vychodil.

Obwohl das Blatt das Datum 4. März 1820 als Datum der Herausgabe trägt, ist das Jahr 1829 richtig, wie davon die begleitenden Büronotizen zeugen. Die Abbildung der Stadt wurde von der zeitgenössischen Zeichnung von P. Franz abgeleitet (siehe Abb. Nr. 22), in der rechten unteren Ecke des Dokuments wird als Stecher J. Rudl genannt (Prag 1828.J. Rudl fec.).

Kartenblatt Nr. 1:

Karte Nr. 1: Slaný und Umgebung auf Müllers Karte von Böhmen aus dem Jahr 1720. Müller, Johann Christoph (1673-1721): Mappa geographica regni Bohemiae in duodecim circulos divisae cum comitatu Glacensi et districtu Egerano adjuncti, Norimbergae 1720, 1:132 000 (Foto 1:1), Sektion VII, VIII (eine Sektion Breite 328 mm, Höhe 277 mm, Ausschnitt). Landkartensammlung des Historischen Instituts der Akademie der Wissenschaften der TschR, sign. A-360. Abgebildet nach dem Originalbild.

Karte Nr. 2: Slaný und Umgebung auf Kreibichs Landkarte der Region von Rakovník aus dem Jahr 1821. Kreibich, Franz Jacob Heinrich (1759-1833): Charte vom Rakonitzer Kreise des Königreiches Böhmen, Prag 1821, 1:240 600 (vergrößert auf 1,4, Breite 455 mm, Höhe 360 mm, Ausschnitt). Landkartensammlung des Historischen Instituts der Akademie der Wissenschaften der TschR, sign. A-3157. Abgebildet nach dem Originalbild.

Karte Nr. 3: Slaný und Umgebung auf der Spezialkarte der österreichisch-ungarischen Monarchie aus dem Jahr 1881. Spezialkarte von Österreich-Ungarn, 1881. Sektion Raudnitz und Jungfernteinitz, Zone 4 Col. X., Kladno und Schlan, Zone Col. X, Wien 1881, 1:75 000 (Foto 1:1, eine Sektion Breite 570 mm, Höhe 450 mm, Ausschnitt). Landkartensammlung des Historischen Instituts der Akademie der Wissenschaften der TschR, nicht signiert. Abgebildet nach dem Originalbild.

Kartenblatt Nr. 2:

Karte Nr. 4: Slaný und Umgebung auf der sog. Ersten Militärischen Landesaufnahme. 1764-1767, handschriftliche Karte, koloriert, 1:28 800, Sektion 89 (Foto 1:1, Breite 630 mm, Höhe 420 mm, Ausschnitt). Österreichisches Staatsarchiv, Kriegsarchiv Wien, sign. B IX a 92. Foto Österreichisches Staatsarchiv, Kriegsarchiv, Wien.

Kartenblatt Nr. 3:

Karte Nr. 5: Stadtplan von Slaný verfertigt vom Straßenmeister Karel Jeřábek im Jahre 1838. Überschrift: Situationsplan der freien Schutzstadt Schlann aufgenommen in dem Maßstabe 1 Wiener Zoll = 12 Klfr von dem k. Straßenmeister Karl Gerzabek. 1838, Zeichnung auf Papier, unterlebt mit Leinwand, koloriert (auf den Ränden beschädigt), Breite 1850 mm, Höhe 1900 mm (verkleinert). Landeskundliches Museum in Slaný, Inventarnummer 3531. Foto P. Vychodil.

Kartenblatt Nr. 4:

Karte Nr. 6: Der kaiserliche Pflichtabdruck des stabilen Katasters der Stadt Slaný. 1840, Lithographie, koloriert, 1:2 880 (Foto 1:1, 2 Blätter, ein Blatt Breite 658 mm, Höhe 526 mm, Ausschnitt). Zentralarchiv der Geodäsie und des Katasters Prag, sign. B 2/a/C 6996. Foto P. Vychodil.

Kartenblatt Nr. 5:

Karte Nr. 7: Landkarte des Herrnguts Smečno und Slaný. Undatiert (um das Jahr 1840), Papier, kolorierte Zeichnung (beschädigt), ohne Maßstab, Breite 1030 mm, Höhe 1030 mm (verkleinert, Ausschnitt). Staatliches Regionalarchiv in Prag, Fonds Velkostatek Smečno, Inventarnummer 2631. Foto Staatliches Regionalarchiv in Prag (M. Klimeš).

Karte Nr. 8: Silhouetten der Dörfer Libovice, Tuřany und Byseň. Detail von der vorhergehenden Karte Nr. 7, vergrößerter Ausschnitt. Staatliches Regionalarchiv in Prag, Fonds Velkostatek Smečno, Inventarnummer 2631. Foto Staatliches Regionalarchiv in Prag (M. Klimeš).

Kartenblatt Nr. 6:

Karte Nr. 9: Königliche Stadt Slaný. Situations- und Regulierungsplan. Slaný 1901, Papier, kolorierter Plan, Breite 700 mm, Höhe 600 mm, ohne Maßstab (verkleinert). Staatliches Bezirksarchiv Kladno, Arbeitszentrum Slaný, Fonds Archiv der Stadt Slaný. Sammlung der Pläne, ohne Inventarnummer. Foto P. Vychodil.

Kartenblatt Nr. 7:

Karte Nr. 10: Slaný - die Stadt der guten Batterien Palaba. Orientierungsplan. Undatiert (30er Jahre des 20. Jahrhunderts), Papier, kolorierter Plan, 1:2 880, Breite 1100 mm, Höhe 700 mm (verkleinert). Staatliches Bezirksarchiv Kladno, Arbeitszentrum Slaný, Fonds Archiv der Stadt Slaný, Sammlung der Pläne, Ohne Inventarnummer. Foto P. Vychodil.

Kartenblatt Nr. 8:

Karte Nr. 11: Luftaufnahme der Stadt Slaný aus dem Jahre 1938. Vergrößert. Militärisches topographisches Institut Dobruška, Zentrum für Luftaufnahmen, sign. 4034. Foto Militärisches topographisches Institut Dobruška, © GS AČR.